

список причин, які цілісно стримують процес становлення вітчизняної правової системи, не є вичерпним, проте їх подолання – це складне завдання, що вимагає введення всіх резервів держави та суспільства і використання всіх можливих способів і засобів. Подальший розвиток та вдосконалення національної правової системи України на сучасному етапі тісно пов'язаний з удосконаленням нормативної основи та механізму правового регулювання суспільних відносин як у цілому, так і в межах окремих галузей права. Головними напрямками підвищення ефективності нормативної основи національної правової системи України є завершення ряду реформ, зокрема конституційної реформи, реформи виборчого законодавства, судово-правової реформи, результатом яких має стати забезпечення та гарантування прав та свобод людини і громадянина.

Література

1. Бернюков А. М. Соціальний інтерпретатор в юридичній реальності (гносеологічний аспект). Право і суспільство. 2015. № 6-2 частина 3. С. 7-12.
2. Почепцов Г.Г. Тоталитарный человек: Очерки тоталитарного символизма и мифологии. Киев: Глобус, 1994. – 152 с.
3. Павлишин О.В. Реформування правової системи України як філософсько-правова проблема (семіотичний підхід). Юридична наука. 2011. № 2. С. 19-24.

УДК 316.4(477)(043.2)

Загуменна Ю.О., к.ю.н., доцент,
Факультет №1,
Харківський національний університет
внутрішніх справ, м. Харків, Україна

ПРАВОВА ІДЕОЛОГІЯ ЯК ФАКТОР ФУНКЦІОНУВАННЯ ТА РОЗВИТКУ ПРАВОВОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ

Правова ідеологія є невід'ємною складовою процесів демократичної трансформації суспільних відносин, важливим чинником формування нової правової системи суспільства в умовах процесів глобалізації та демократизації. Модернізація політичної та правової системи суспільства, розбудова громадянського суспільства, розвиток демократичної правової культури неможливі без створення та впровадження обґрунтованої правової ідеології. Більшість науковців визначають, що правова ідеологія як складова загальної ідеології не тільки виробляє певне розуміння соціальної дійсності, перспектив її розвитку, а й «сприяє утвердженню певного громадського порядку, пропонує цінності, ідеали, норми права, які узасадничують державу, перспективи її розвитку» [1, с. 280].

Сьогоднішній стан правової ідеології українського суспільства

характеризується такими рисами як дефіцит соціальної інтеграції та інноваційного розвитку, що, на думку провідних науковців, може загрожувати стагнацією або демагогічним переродженням демократії, очевидною кризою соціальної інтеграції, слабкою економікою та ін. [2, с. 91].

Державна ідеологія має спрямовуватися на подолання розколу у суспільстві та забезпечення єдності держави, законності і правопорядку, захист прав особистості. Зневажливе ставлення до державної ідеології призводить до підміни загальнодержавних інтересів груповими або клановими. Нова державна правова ідеологія має забезпечувати політику становлення України як суверенної, незалежної, правової держави, повинна сприяти розбудові громадянського суспільства та суттєвому посиленню вітчизняної правової системи, важливою складовою якої вона є [2, с. 92].

Головна функція національної державної ідеології в умовах перехідного суспільства полягає у завданні цілеспрямованого впливу на правосвідомість суспільства з метою забезпечення його єдності і є невід'ємною частиною загального державотворчого процесу. У своїх головних проявах – як інтуїтивне осягнення народом свого призначення та мрія про бажання прийдешнє – національна ідея є гарантом національного суверенітету, підґрунтям державотворення. Національна ідея являє собою ядро, навколо якого ґрунтується поліетнічна спільнота, вона є «джерелом стратегій збереження і розвитку національного буття» [3, с. 72].

До загальних параметрів майбутньої цілісної та систематизованої державної ідеологічної концепції правового розвитку України можна віднести такі:

1) вітчизняна правова ідеологія не повинна будуватися на ідеї соціального та політичного розколу, протиставлення однієї соціальної групи іншій. Навпаки, теорія повинна прагнути до максимального об'єднання країни, досягнення нею стану моральної та духовної соборності, необхідної політичної консолідації та громадянської злагоди, що у практичній площині передбачає планування та проведення низки узгоджених акцій політичного, культурного, економічного, інформаційного та іншого загальнодержавного характеру;

2) правова ідеологія повинна бути достатньо відкритою для врахування й сприйняття історичного досвіду української нації. Правова ідеологія має вбирати в себе все конструктивне і корисне для України з теорії та практики минулого і сьогодення;

3) необхідне раціональне сполучення інтересів особистості та суспільства, а не домінування одного над іншим. Повноцінний розвиток особистості, забезпечення гармонії прав і обов'язків мають реалізовуватися через інтеграцію людини в суспільство, його культуру, задіявання культурного та інтелектуального потенціалу нації. Концепція

розвитку української культури має стати справжньою основою державного будівництва в Україні;

4) правова ідеологія має спиратися на принцип зміцнення та захисту української держави, що має бути демократичною, унітарною, децентралізованою, з розвиненим громадянським суспільством.

Таким чином, слід зазначити, що сучасна українська державна ідеологія має відображати національні інтереси, пріоритети у внутрішній політиці, а також бути адекватним та дієвим політико-правовим засобом реагування на виклики та небезпеки, спричинені загальносвітовими трансформаційними процесами, сприяти зміцненню міжнародного авторитету України, позиціонуючи її як «цивілізовану європейську державу в глобальному правовому просторі» [4, с. 35].

Література

1. Удовика Л. Г. Трансформація правової системи в умовах глобалізації: антропологічний вимір: монографія. Харків: Право, 2011. 552 с.

2. Недюха М. Правова ідеологія українського суспільства: інноваційний потенціал процесу соціальних змін. Політичний менеджмент. 2013. № 59. С. 86-94.

3. Політична психологія. Навчальний посібник / За ред. С. О. Матвеева. Київ: ЦНЛ, 2003. 216 с.

4. Калюжний Р. А. Проблеми і перспективи розвитку національної правової ідеології в умовах глобалізації. Юридичний вісник. 2014. № 4 (33). С. 31-35.

УДК 340(477)(043.2)

Макеєва О. М., к.ю.н.,
Боковенко В. П., студентка,
Юридичний факультет,
Національний авіаційний університет, м. Київ, Україна

ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ПРАВОВОЇ СИСТЕМИ В УКРАЇНІ

Проблеми становлення та розвитку правової системи є актуальними, оскільки Україна, здобувши незалежність, стала на шлях демократичного розвитку державотворення та правотворення. Принципи верховенстві права і справедливості повинні стати незаперечними засадами сучасного суспільства, що прагне забезпечити рівні можливості для кожної людини і громадянина, але щоб вони реально були втілені в життя, необхідно забезпечити належні умови для їх існування і розвитку.

Сутності, розвитку та функціонуванню правової системи України присвячені роботи таких дослідників: В. Д. Бабкіна, А. П. Зайця, М. І. Козюбри, В. В. Копейчикова, О. М. Лисенко, Л. А. Луць,